

2. Voorwaarden van het bedieningscertificaat

2.1. Het bedieningscertificaat en de stationsvergunning

De wetgeving maakt een onderscheid tussen een bedieningscertificaat en een stationsvergunning :

- Een bedieningscertificaat heeft men nodig om een radioamateurstation te mogen 'bedienen', wat betekent ermee uitzendingen te mogen verrichten. Elke radioamateur moet dus over een geldig bedieningscertificaat hebben. Het bedieningscertificaat wordt toegekend voor een periode van 5 jaar en is verlengbaar.
- Een stationsvergunning geeft een radioamateur, die een bedieningscertificaat heeft, het recht om een radiostation te bezitten en uit te baten. Het begrip radiostation dient hierbij zeer strikt geïnterpreteerd te worden, ook wie enkel in het bezit is van een mobiel of draagbaar station heeft een stationsvergunning nodig. De stationsvergunning wordt toegekend voor een periode van een kalenderjaar en is verlengbaar.

Wie een bedieningscertificaat heeft, maar geen stationsvergunning, mag enkel een clubstation of het radiostation van een andere radioamateur bedienen.

Als meerdere radioamateurs onder hetzelfde dak wonen en hetzelfde radiostation delen moet slechts één van hen een stationsvergunning hebben.

Als radioamateur krijgt men heel wat vrijheid ; men mag op een hele reeks frequentiebereiken uitzenden en de houders van een klasse A-bedieningscertificaat mogen ook zelf zendtoestellen bouwen of wijzigen. Daartegenover staat wel dat men van de radioamateurs eist dat ze voldoende kennis hebben op het vlak van techniek, veiligheid en de geldende wetgeving.

Daarom moet men slagen in een examen voordat men een bedieningscertificaat en eventueel een stationsvergunning kan verwerven.

Voor de basisvergunning (klasse C-bedieningscertificaat) omvat het examen een theoretische dat afgenomen door het BIPT (Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie) en het praktische deel dat afgenomen wordt door een erkende vereniging van radioamateurs.

In België bestaan er 3 soorten bedieningscertificaten :

1. Het klasse C-bedieningscertificaat (basisvergunning)

Dit kan men verwerven na het slagen in een relatief eenvoudig theoretisch en praktisch examen. Het laat u toe om uit te zenden op 8 radioamateurbanden met een maximum vermogen dat varieert van 25 tot 50 Watt. Men mag enkel commerciële zendtoestellen gebruiken en deze niet wijzigen. Ondanks deze beperkingen laat het klasse C-bedieningscertificaat wereldwijde radiocommunicatie toe.

2. Het klasse B-bedieningscertificaat (CEPT Novice vergunning)

Dit kan men verwerven na het slagen in een meer uitgebreid theoretisch examen. De houders ervan mogen uitzenden op 12 radioamateurbanden met een maximum vermogen van 100 Watt. Men mag enkel commerciële zendtoestellen gebruiken en deze niet wijzigen.

3. Het klasse A-bedieningscertificaat (HAREC vergunning)

Dit kan men verwerven na het slagen in een zeer uitgebreid theoretisch examen. De houders ervan mogen uitzenden op niet minder dan 26 radioamateurbanden met een maximum vermogen tot 1500 Watt. Men mag ook zelf zendtoestellen bouwen of commerciële toestellen wijzigen.

De HAREC vergunning wordt via internationale overeenkomsten in de meeste landen erkend, wat betekent dat men met een Belgische vergunning ook in veel andere landen actief mag zijn als radioamateur. Dit is in mindere mate ook van toepassing voor de CEPT Novice vergunning. Maar dit is momenteel echter niet het geval voor de basisvergunning.

Onthouden :

- De verschillende klassen Belgische bedieningscertificaten kennen.
- Weten dat er bedieningscertificaten van een hogere klasse bestaan die meer mogelijkheden bieden en het toelaten eigen zendapparatuur te bouwen en wijzigen.
- Weten dat vele landen het Belgische klasse C-bedieningscertificaat niet erkennen.
- Weten dat voor het houden van een station een stationsvergunning vereist is.

2.2. Roepnamen

Elke houder van een bedieningscertificaat heeft een roepnaam die toegekend wordt door het BIPT. Deze roepnaam is uniek, geen enkele andere radioamateur waar ook ter wereld kan dezelfde roepnaam hebben.

De begintekens van de roepnaam worden bepaald door het land vanwaar de radioamateur actief is. Alle Belgische roepnamen beginnen met de letters ON tot OT (ON, OO, OP, OQ, OR, OS of OT). Daarna volgt één cijfer en één tot drie letters.

In principe beginnen alle Belgische roepnamen met ON, maar naar aanleiding van bijzondere gelegenheden worden ook de andere combinaties (OO tot OT) gebruikt.

Bijvoorbeeld : ON4UBA, ON7YZ, ON6RST.

De stationsvergunning vermeldt buiten de naam van de houder ook de plaats van waaruit gewoonlijk de uitzendingen gebeuren. Het is de radioamateurs toegestaan om ook vanop andere plaatsen uit te zenden, maar men moet dit dan kenbaar maken door middel van een 'aanhangsel' aan de roepnaam :

- /M indien men een mobiel station gebruikt (vanuit auto, trein ... vb. ON2ABC/M)
- /MM indien men een maritiem station gebruikt (vanop een schip, vb. ON3XYZ/MM)
- /AM indien men een aeronautisch station gebruikt (van een vliegtuig of luchtballon, vb. ON9AA/AM)
- /P indien men een draagbaar station gebruikt of bij een tijdelijke gelegenhedsopstelling van een station (vb. ON4UBA/P)
- /A indien men een vast station gebruikt op een andere plaats dan deze vermeld in de vergunning (vb. ON8RI/A)

Andere aanhangsels dan de hierboven vermelde mogen in België niet gebruikt worden.

Tijdens een radiouitzending moet men de roepnaam ten minste bij het begin en einde van de uitzending vermelden. Is de uitzending opgebouwd uit kortdurende uitzendingen over en weer met andere stations, dan wordt deze reeks kortdurende uitzendingen als één uitzending beschouwd. Bij uitzendingen die langer duren dan 5 minuten moet men de roepnaam ten minste éénmaal om de 5 minuten vermelden.

Onthouden :

- Weten hoe de roepnamen in België zijn opgebouwd.
- Weten hoe een station zich dient te identificeren.

2.3. Voorwaarden en bepalingen van het bedieningscertificaat

Als radioamateur krijgen we heel wat mogelijkheden, maar er zijn ook enkele beperkingen.

De voornaamste zijn :

- Radioamateurs mogen enkel radioverbindingen maken met andere radioamateurs.
- Het gebruik van geheime codes is verboden.
- Omroepuitzendingen en het uitzenden van muziekprogramma's zijn verboden.

Wie een bedieningscertificaat bezit mag ook het radiostation van andere radioamateurs bedienen. Hierbij moet men echter steeds de beperkingen van het eigen bedieningscertificaat respecteren. Dit betekent bijvoorbeeld dat een houder van een klasse C-bedieningscertificaat die het radiostation van een houder van een klasse A-bedieningscertificaat wil gebruiken het zendvermogen moet beperken tot 25 of 50 Watt en ook enkel mag uitzenden op de banden toegestaan voor houders van een klasse C-bedieningscertificaat. Dit is ook van toepassing bij het gebruik van een clubstation.

Belgische roepnamen beginnen in principe met de letters ON, gevolgd door een cijfer en twee of drie letters. Aan het cijfer kan men herkennen welke bedieningscertificaat het betrokken station heeft :

- ON0 : omzetters en bakens
- ON1 & ON4-9 : klasse A-bedieningscertificaat
- ON2 : klasse B-bedieningscertificaat
- ON3 : klasse C-bedieningscertificaat

Naar aanleiding van bijzondere gelegenheden mogen de Belgische radioamateurs soms ON vervangen door een andere Belgische prefix (vb. OP).

Houders van een klasse A-bedieningscertificaat kunnen een bijkomende (korte) roepnaam aanvragen met een prefix uit de reeks OO tot OR gevolgd door 1 cijfer en 1 letter (vb. OT7T, OQ4A, OR1Z).

Clubstations mogen voor speciale gelegenheden tijdelijk een roepnaam aanvragen die afwijkt van het gewone format (vb. OR90IARU).

Onthouden :

- Weten dat enkel andere radioamateurstations mogen worden gecontacteerd.
- Weten dat geheime codes, die alleen door de bestemming kunnen ontcijferd worden, verboden zijn.
- Weten dat omroepuitzendingen en het uitzenden van muziekprogramma's verboden is.
- Weten dat enkel de houder van een geldig bedieningscertificaat een station mag bedienen.
- Weten dat men het station van een andere radioamateur mag bedienen, maar enkel binnen de beperkingen van het eigen bedieningscertificaat.

2.4. Het BIPT : de toezichthoudende instantie

Het BIPT (Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie) houdt toezicht op de zendactiviteiten van de radioamateurs in België. Daarom moet men elke adresverandering melden aan het BIPT.

Verder hebben functionarissen van het BIPT ten allen tijde het recht om een radioamateurstation te bezoeken en te inspecteren. Het BIPT heeft ook het recht om beperkingen op te leggen of een station volledig te sluiten. De beperkingen kunnen erin bestaan om op bepaalde tijdstippen en/of op bepaalde frequenties niet – of met een beperkt vermogen - uit te zenden.

Onthouden :

- Weten dat de vergunninghouder het BIPT moet verwittigen bij adresverandering.
- Weten dat functionarissen van het BIPT het recht hebben om het station te bezoeken en te inspecteren.
- Weten dat het BIPT het recht heeft om beperkingen op te leggen of het station volledig te sluiten.

De rechten en plichten van radioamateurs worden omschreven in :

- De wet van 13-06-2005 betreffende de elektronische communicatie.
- Het koninklijk besluit van 18-12-2009 betreffende de private radiocommunicatie en de gebruiksrechten voor vaste netten en netten met gedeelde middelen.
- De besluiten van de Raad van het BIPT. Deze kunnen geraadpleegd worden op de website van het BIPT.

2.5. Dagboek

Het houden van een dagboek (logboek) is niet meer wettelijk verplicht.

De meeste radioamateurs houden echter omwille van praktische redenen toch nog een dagboek bij.

2.6. Toegelaten frequenties, transmissiemodes en zendvermogen

Het BIPT bepaalt door middel van een besluit van de Raad van het BIPT:

- Op welke frequentiebanden radioamateurs mogen uitzenden.
- Welke status de radioamateurs hebben op de verschillende frequentiebanden.
- Welke transmissiemodes (klassen van uitzending) gebruikt mogen worden.
- Wat het toegestane maximum(zend)vermogen is.
- Welke beperkingen eventueel van toepassing zijn voor bepaalde frequentiebanden (verwijzingen).

Meer uitleg over de begrippen frequentie, transmissiemode en zendvermogen volgt later.

De status bepaalt of en hoe we frequentiebanden moeten delen met andere diensten:

- PEX = primair en exclusief, wij zijn de enige gebruikers.
- P = primair, wij zijn een van de hoofdgebruikers maar moeten rekening houden met andere hoofdgebruikers (en zij moeten rekening houden met ons).
- S = secundair, wij mogen geen storingen veroorzaken aan stations van een primaire dienst en genieten geen bescherming tegen storingen door stations van een primaire dienst.

De toegestane transmissiemodes en toegestane maximumvermogen kunnen verschillen naargelang de frequentieband en de klasse van het bedieningscertificaat.

De tabel geldig voor de houders van klasse C-bedieningscertificaat is als volgt :

Frequentiebereik (MHz)	Status	Verwijzing	Toegestane maximumvermogen	Toegestane klassen van uitzending
3,500 – 3,800	P		25W	Alle klassen van uitzending zijn toegestaan met uitzondering van ATV of D-ATV
7,000 – 7,100 7,100 – 7,200	PEX S	2		
10,100 – 10,150	S			
14,000 – 14,350	PEX	2		
21,000 – 21,450	PEX	2		
28,000 – 29,700	PEX	2		
144,000 – 146,000	PEX	2	50 W	
430,000 – 440,000	P	3		

Verwijzingen:

2: Deze frequentiebanden mogen worden gebruikt voor communicatie tussen radioamateurs via satelliet, met hetzelfde statuut als voor de communicatie van de andere radioamateurs.

3: In de band 435,0 – 438,0 MHz mag worden gebruikt voor communicatie tussen radioamateurs via satelliet op voorwaarde dat daaruit geen schadelijke interferentie voortvloeit voor de andere diensten.

Onthouden :

- **Weten en begrijpen wat er in de tabel met toegelaten frequenties, transmissiemodes en zendvermogen staat.**